

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Translatio Israel in Assyriam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

LXXXVI. ¹ Hic ultra omnes reges superiores impius, ¹ pœnam sibi perpetuamque genti captivitatem, à Deo meruit. Namque ei ² Salmanasser ³ rex Assyriorum intulit bellum, ⁴ victumque tributarium sibi effecit. Sed cum ⁵ occultis consiliis rebellionem pararet, ⁶ regemque Æthiopum, qui

συνὸν αὐτῶν φίλος Ἰσὺς ὠσῆς. *Josephus.*

¹ Hic ultra omnes Reges superiores impius.] Aliud colligas ex IV Reg. 17. 2. *Drusius.* Πονηρὸς τε ἰσὺς, καὶ τὸ αὐτῶν θεὸν ὀλιζῶν. *Josephus.* Fuit autem post mortem Phacee interregnum annorum VIII. Nam regnum Osee vel interruptum fuit annis Syrorum, vel æmulum familia Phacee. *Abul.* Certe verum non est quod Sulpicius dicit: ultra omnes hanc fuisse impium. Quia etiam si Osee ipse coleret vitulos aureos, tamen permisit suis, qui vellent, ire in Jerusalem, ibique adorare Deum Judæorum in templo, quod cæteri Reges Israël, dispositis custodibus, non permiserunt. Hinc Osee permissu, Israëlita ab Ezechia invitati, Jerosolymam ad celebrandum Pascha venerunt. II Par. 30. II. 18. *Seder Olam.*

² Salmanasser.] Hunc Eusebius perperam cum Sennacheribo confundit. Sane in Historia Ebraica Tobie Salmanassar, quem Græca Enemessarum appellat, pater est Sennacheribi, qui filio imperium reliquit. Sub hoc Tobias in captivitate ductus fuit. *Drus.* Hujus nomen in Tyriorum extirisse Annalibus, docet *Josephus* 9. 14. Verba ejus sunt: Assyriorum Rex cum armis totam Syriam & Phœnicem peragravit, & nomen ejus in Tyriorum Annalibus scriptum invenitur. Bellavit enim contra Tyrum, regnante ibidem Elulæo, attestante etiam *Menandro* in suis *Chronicis.* Regum Assyriorum nomina alia sunt simplicia, ut Phul, Asar, Teglal: alia composita, ut Teglal-Phalasar, ex tribus, Teglal, Phul, Asar. Salmanassar ex Salmam & Asar. Asarhaddon, ex Asar & Haddon. Nabuchodonosor ex Nabo qui erat

Deus Babyloniorum, Chald. & Netzer. *Selden.* Cedrenus Salmanassarem falso vocat Nabopalassarem. Quæ nomina, & tempus utriusque, nimis differunt. Vide *Calvisium* in *Isagoge.* Cæterum successio Regum post Sardanapali vivicomburium hæc fuit: Arbaces Assyriam & Mediam tenuit, hisque αὐτονομία reddita: successorem in sola Assyria habuit *Ninum* Juniorem, qui in Sacris *Thilgath Tilneser* vel *Tiglath Pileser*, *Æliano Thilgamus.* Huic successit *Salmanassar* sive *Shalman.* Hosea 10. 14. At in Babylonia regnabant *Belesis* sive *Baldan*, qui *Ptolemæo* & *Censorino*, *Nabonassarus.* *Usser.*

³ Rex Assyriorum.] Idem regem Chaldæorum eundem appellat: quam recte, viderint qui harum rerum intelligentiam habent. *Drus.* Imo non recte. Quia tum temporis aliud regnum Chaldææ, aliud Assyriæ. Tempore Salmanassar regnabat in Babylonia *Mardokempad* sive *Merodach*, quartus à Nabopalassere. Ac imprimis hic regnum Babylonium ab Assyriorum jugo, quod sub obscuris illis regibus, *Nassio*, *Chinzere*, *Poro*, ac *Dulilæo*, recepisse videtur, liberavit. *Esa.* 39. II Reg. 20. 12. *Horn.* Cæterum hos Assyriorum Reges Persæ Reges *Aderbigian* ab ignis cultu vocant. آذر enim vel آزر ignis est. *Golinus.*

⁴ Victumque tributarium sibi effecit.] Qui status per quinque vel sex annos duravit. Incepit autem anno primo Osee. *Horn.*

⁵ Occultis consiliis rebellionem pararet.] *Josephus* 9. 14. IV Reg. 17.

⁶ Regemque Æthiopum, qui tum Ægyptum obtinebat.] Quærendum unde hoc habeat.

qui tum Ægyptum obtinebat, in auxilium accerferet, id-
que Salmanasser comperisset, ¹perpetuis eum vinculis in car-
cerem conjecit, ²urbemque excidit, ³populum univcrsum
in

habeat. Nam IV Regum 17. 4. vocatur
rex Ægypti. Nomen ei in codicibus
Ebræis מִצְרַיִם, Sô, quod Orientales
Judæi legunt מִצְרַיִם, Si. Quanquam in
Hieronymo Sua: & in edition. Romana,
Σηώρ βασιλεύς Αἰγύπτου. Josephus
habet, *Soram Ægyptiorum Regem.* Chry-
sostomus Hom. 30. in Johannem: *Huic*
(Salmanassar) *Osee primum pavuit: in-*
de defectione facta Æthiopicis confederatus
est. Quod cum Assyrius intelligeret, gen-
tem illam obsessam cepit, neque amplius il-
lic habitare permisit. Ecce nihil dissidet
à nostro Sulpicio. Mirum unde haufe-
rint. Porro Ægyptum tunc obtinebat
(Eusebius mihi autor) Bocchoris, cu-
jus annus xxxiii. aut xxxiv. incidit
in nonum Hosee. Regnavit autem ann.
xii. quem Scalon Æthiops devicit,
ejusque regnum occupavit. Hæc indig-
ent diligentiore inquisitione. *Drusus.*
Origo hujus opinionis, ex Historia E-
zechieh fluxit, ubi mentio fit Tihakæ
Æthiopum Regis, qui tum quoque
Ægypto potitus. Nec erravit Sulpicius,
nisi errantem Manethonem secutus sit.
Nam is tradit, Sabaconem Æthiopiæ
Regem, victo Bocchore, Ægyptum
cum Æthiopia junxisse. A quo Dynastia
Æthiopum, qui in Ægypto regnarunt,
fuit. Sabaconi successere Sevech, qui &
Sebich sive Sethon, deinde Tarah sive
Tihakæ. Sebich sive Sethon est ille So,
ad quem Hosea misit. Fuerunt autem
Ægyptii Reges Assyriorum amici &
hostes fere. *Horn.*

¹ *Perpetuis cum vinculis in carcerem*
conjecit.] Anno VII. Hoseæ obsedit Sal-
manassar Samariam, & triennio post
eam cepit. Hic finis fuit regni Israël-
is, cum steteret annos cclvi. *Chro-*
nolog.

² *Urbemque excidit.]* Nempe Sama-
riam. Melius erat dictu, *cepit.* Neque
enim Scriptura excisam memorat, &

recte, cum tradita sit ad habitandum
Assyriis. *Sigon.*

³ *Populum univcrsum in regnum suum*
abduxit.] Πάντα τὰ λαὸν μεσίκοισεν εἰς
τὴν Μηδίαν καὶ Περσίδα. *Josephus.*
In Assyriam IV Reg. 17. 6. in Halach
& Chabor, flumine Gozan & urbibus
Mediæ, ibid. Chalach de opinione quo-
rundam sunt Colchi, & Chabor Iberi.
Drusus. Πλην est Calacina pars Assyriæ,
Adiabenen tangens apud Ptolemaum.
Habor חבור, est Chabora apud Eu-
phratem, eidem Ptolemao. Alii vero per
Πλην Colchos, per חבור Iberos intelli-
gunt; & qui eo deducti sunt, putant
eos esse quos Colchos è Syris ortos &
circumcisos fuisse narrat Herodotus,
Ponticos illos in Actis & Petri epistola
memoratos. Certe Ponti oram post hæc
tempora sub regibus Chaldaicis fuisse
discimus ex Abydeni loco de Nabu-
chodonosoro. Fluvius Gozan est, un-
de Gauzanitis regio, apud Ptolemaum
in Mesopotamiæ descriptione. *Grotius.*
Quia autem Salmanassar captivos in
urbibus Mediæ locavit, patet, tum vel
totam Mediam, vel partem ejus ali-
quam, Assyriis paruisse. *Horn.* Quem-
admodum mos regibus ferme est, gen-
tes pro libidine huc illuc transferre,
pecudum in morem, quas pastores
nunc in hibernos, nunc in æstivos sal-
tus trajiciunt. Ita enim ingenia po-
pulorum emolliuntur, mutanturque;
& qui in suo solo quilibet audent,
placidi quietique in alieno sunt. Nun-
quam deinde Israëlitis in patriam
remeare, aut deletam perditamque
instaurare republicam contigit. Ul-
que adeo enim sese nefario impietatis
crimine obstrinxerant, uti placare nu-
minis iram longa dies, revolutusque
seculorum ordo nequiverit. *Cyprianus.*
Μεσίκοη (ἀν εἰς ἀλλοτρίαν φυλακὴν τῶν Ἰσ-
ραηλιτῶν ἐκ τῆς Ἰσραήλ καὶ ἐπὶ τῶν
δορυμῶν

in regnum suum abduxit, 1 Assyriis in hostili solo ad custodia[m] positis. 2 Exinde ea pars Samaria appellata: 3 quod lingua 4 Assyriorum custodes Samaritas vocant. Ex quibus 4 plerique 5 divi-

δραμὸν ἐναγκασίαν παταρχήν τε
ἐπέα, ἀφ' ἧς χεῖρε τῶν Αἰγυπτίων
ἐξελθόντες αὐτῶν οἱ πατῆρες τῶν δε
κατέρων τῶν χιλιῶν. ἀπὸ ἧς ἐρρήθη ἔν-
τα. Ἰησὺ ἐπὶ τῶν ὀκτακασίων. ἀφ' ἧς ἡ
ἀποστασία ἀπὸ Ροδόμου τῶν βασι-
λέων Ἰεροσόλυμα παρέδωκεν, ἣν ἐστὶ
ἀναγκασία παταρχήν τε, μετὰ ἐπέα,
ἡμέρας ἐπέα. Joseph.

1 Assyrii in hostili solo ad custodia[m] positis. Josephus ait fuisse gentem Perficam ex eo tractu, qui ab amne Chutho denominatus est. Orig. Jud. lib. 9. cap. 14. Forfan Assyrios appellat, quia subditi erant regi Assyriorum. Siquidem coloni erant ex Chutha & Babylonia: item ex Ava, Hemath & Sepharvaim, iv Reg. 17. v. 24. Drusus. Incondita fuit illa colonorum multitudo, quam ex Cuthæorum, Babylonienfiumque, & Chamathæorum, ac Sepharvaimitarum, Chavæorumque sedibus collectam, rex Assyria in Samariam transvererat, postquam Israëlita omnes, qui secessionem à Judæis fecerant, abducti in longa exilia, dispersique per Colchos, Parthos, atque Æthiopes sunt, nunquam ut ex illa tempestate in Palaestinam redierint. Quare iam Samaritani, qui in vacuum eorum regionem missi sunt, nihil nisi retrimenta hominum & mendicabula fuere, plane ut sunt illi apud Sicutulum vatem,

ἔτε λόγῳ πρὸς ἀξίους, ἔτ' ἀειμενοί,

Δύσανοι, μετὰ ῥήεις, ἀπὸ μὲν ἑνὶ κείρῳ.

Sane quanti pretii fuerint, monet nos vetus Judæorum verbum, quod Rabbi Elias refert, רומא דור המלך רומא למה היה דור המלך רומא: Cui rex David similis fuit? Chutæo ostiatim stipem petenti. Cunnæus. Cuthæi autem illi ex Sufiana fuerunt. Quippe tractus ille, ut supra monitum, à Cufcho dictus, qui

Assyriis Cuth, sicut pro Assur Athur dicunt. Unde Cusistan hodie. Horn.

2 Exinde ea pars Samaria appellata. Non exinde, sed ab urbe ejus nominis, quæ à monte vocitata, ut & mons, à quodam Semer. Res est certa. Tamen Ildorus Orig. l. 15. Samariam Sennacharib rex construxit vocavitque Samariam, id est, custodia[m], quia quando Israël transiit in Medos, ibi custodes constituit Drusus.

3 Quod lingua Assyriorum custodes Samaritas vocant. Eusebius in Chronicis. Sennacharib rex Chaldeorum ad custodiendam regionem Judææ accolæ misit Assyrios, qui amulatores Judææ legis facti Samaritæ nuncupati sunt: quod in Latina lingua exprimitur custodes. Epiphanius contra Hæreses 1. Interpretari posses Samaritas custodes, propterea quod custodum locum in terra obtinebant: aut quod custodes essent constituti secundum legem Moysi. Eucherius: Samaritæ custodes, eo quod à Babyloniis illic ad custodia[m] collocati essent Judæorum. Cæterum Samar verbum est Ebraicum, non Assyrium. Assyrii & Chaldæi pro eo Natar usurpant. Unde in ea lingua custodes porius Nataritæ dicentur. Drus.

4 Plerique divinas ceremonias receperunt, reliquis. Hæc ita restitui possent ad veritatem historiæ, qui divinas ceremonias receperunt, & simul in errore gentilitatis perseverarunt. iv Reg. 17. v. 33. Drus. Cuthæi à leonibus devorari cœperunt. Cum autem didicissent id evenire quod in ea terra non cultui unius Dei operam darent, Rex Assyriorum remisit ad eos unum sacerdotem, qui eos jura regionis doceret. Ita unquamque gens fabricavit Deum suum & nihilominus colebant Dominum. iv Regum 17. Sigonius. Fuit igitur religio ipsorum mixta ex gentili & Judaica. Errores ipsorum varios recensent Epiphanius & Philastrius. Solum Moysi Pentateuchum

divinas ceremonias receperunt, reliquis ¹ in errore gentilitatis perseverantibus. ² Hoc bello Tobias in captivitatem ductus est.

LXXXVII. At in parte duarum tribuum, rex ³ *Achas*, ob impietatem invisus Deo, cum ⁴ finitimorum bellis saepe premeretur, ⁵ deos gentium colere decrevit, nimirum ⁶ quia eorum illæ auxilio victores frequentibus præliis extitissent. Ita in hoc nefariæ mentis ^{*} piaculo diem functus, cum XVI. annis in regno fuisset.

LXXXVIII. Huic

teuchum admittunt literis peculiaribus, quas Mosaicas esse volunt, scriptum & in plurimis à Judaico discrepantem. Vide Petitum 11 Ecl. Chron. 4. Tandem autem, sero quidem admodum, sed aliquandiu tamen ante Sanaballetæ tempora, penitus omnem idolorum cultum abdicavere, secutique religiones sunt, quas divinus Moses præscripserat. *Cunæus.*

1 *In errore gentilitatis.*] Multa in odium Samaritarum Judæi confixerunt. Ut quod columbam coluerint, & ejus nomine circumcisi sint. Quod ignota idola in monte Garizim inventa coluerint. Et hoc est illud crimen, quod Judæi duabus literis *W* notant, & tanquam cauterio Samaritanis imprimunt. *Heinsius.* Perperam profecto, si loquantur de publico Samaritanorum cultu, ex quo Manassen, Jaddi fratrem, habere Pontificem Maximum. Sed fieri possit ut fuerit ex cultu aliquorum privato ac domestico, vel etiam ex publico Cuthæorum, antequam legem didicissent Mosaicam. Saltem id credibilius, quam quod Judæi quidam, ut ex Gedaliæ catena Cabalistica constat, crediderunt fuisse illud simulachrum quod Jacob ex Assyria veniens, post urbem Sichem, sub terebintho defodit, ut Genesi 35. legere est. *Vossius.* Negasse eos animæ ἀθανάσιον, & ἀνασίον ἢ νεκρῶν, Epiphanius & Philastrius authores sunt. Sed & hæc odio conficta. Ut & illud, quod Benjamin Tudelensis tradit, tribus his caruisse literis *והו*.

Vide *Scalig.* in Trihæresio, capite 16. Seldenum de *DI*s Syris. Illud verum est quod Josephus observat: ὅτι οὐδὲ πρῶτον βλάπτωσι τὰς ἑθνεῖς συγγενεῖς ἀποικησάντων, ἀλλ' ἐξ ἑσθίας πρῶτον, ὅτι οὐδὲ πρῶτον ἰδοῦσιν, ἐδιδούθη αὐτοῖς ὡς σὴν λίαν.

2 *Hoc bello Tobias in captivitatem ductus est.*] Vide Librum Tobix. Qui Tobit Chaldaicis. Binæ ejus libri editiones Hebraicæ, Pauli Fagii altera, altera Osvaldi Schreckenfuchsi, satis invicem, uti & Græca & Latina, diversæ. *Selden.*

3 *Achas.*] Cum in libris Græcor. sit ἀχάζ, putarim Sulpicium scripsisse Achaz: tamen non adsevero. *Drus.*

4 *Finitimorum bellis.*] Primo Syrorum & Israëlitarum. Deinde Idumæorum & Palæstinorum. *Sign.*

5 *Deos gentium colere decrevit.*] Moloch 1v Reg. 16. ἄλ. 3. Baalim 11 Paralip. 28. ἄλ. 2. & Deos Damasci sive Darmasci, 1v Reg. 28. ἄλ. 23. *Drusius.* Filium suum Moloch consecravit, vel comburendo eum, ut Joseph. & Abulcensent, vel traducendo per ignem, ut Theodoret. & Sallianus, vel unum effiliis cremando, alios traducendo. *Lys.* De hoc Molochi cultu vide *Vossium*, & *Seldenum*.

6 *Quia eorum illæ auxilio victores.*] Non hoc de suo adjecit Sulpicius, ut quidam censent; sed ea facti ipsius ratio adducitur 11 Paralipom. 28. Sic Romani Deos hostium suorum evocabant, ut ex hostico